

Punkalaitumen kunnan kaavoituskatsaus vuodelle 2020

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL 7 §) mukaisesti kunnan tulee vähintään kerran vuodessa laatia katsaus kunnassa ja maakunnan liitossa vireillä olevista ja lähiaikoina vireille tulevista kaava-asioista. Katsauksessa selostetaan lyhyesti kaava-asiat ja niiden käsittelyvaiheet sekä sellaiset päätökset ja muut toimet, joilla on välitöntä vaikutusta kaavoituksen lähtökohtiin, tavoitteisiin, sisältöön ja toteuttamiseen. Katsauksessa esitettyjen kaavatöiden lisäksi saattaa vuoden aikana tulla vireille muitakin kohteita.

Tämä kaavoituskatsaus on luettavana kunnanvirastossa, kirjastossa ja kunnan internetsivuilla www.punkalaidun.fi.

KUNNAN TONTTITARJONTA

Punkalaitumen omakotitonttitarjonta on hyvä. Kunnalta on varattavissa omakotitontteja valmiin kunnallistekniikan piiristä Saunaojan alueelta ja Penttilän alueelta Huhtionkadun ja Komerokadun varrelta.

Kunnalla on asemakaavoitettuja yritys- ja teollisuustontteja taajaman länsiosassa Pohjolantien ja Yrittäjänkujan ympäristössä.

Lisätietoja kunnan tonttitarjonnasta ja tonttien hausta kunnan internet-sivuilla

www.punkalaidun.fi.

KAAVOITUKSEN YLEISET TAVOITTEET

Maankäyttö- ja rakennuslain 1 §:ssä korostetaan, että tavoitteena on luoda edellytykset hyvälle elinympäris-

tölle sekä edistää ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävästä kehitystä. Tavoitteeksi asetetaan myös osallistumismahdollisuuksien, suunnittelun laadun, asiantuntemuksen monipuolisuuden sekä avoimen tiedotamisen turvaaminen.

Maankäyttö- ja rakennuslain 5 §:ssä esitetään alueiden käytön suunnittelun tavoitteiksi turvallisen, terveellisen, viihtyisän, sosiaalisesti toimivan ja eri väestöryhmien tarpeet tyydyttävän elin- ja toimintaympäristön luominen. Lisäksi tavoitteena on edistää yhdyskuntarakenteen taloudellisuutta, riittävän asuntotuotannon edellytyksiä, rakennetun ympäristön kauneutta, kulttuuriympäristön vaalimista, luonnon monimuotoisuuden ja muiden luonnonarvojen säilymistä, ympäristönsuojelua ja ympäristöhaittojen ehkäisemistä, luonnonvarojen säästeliästä käyttöä, yhdyskuntien toimivuutta ja hyvää rakentamista, yhdyskuntarakentamisen taloudellisuutta, elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä, palveluiden saatavuutta sekä liikenteen taroituksenmukaista järjestämistä, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen toimintaedellytyksiä.

1. VALTAKUNNALLISET ALUEIDEN-KÄYTTÖTAVOITTEET

Uudistetut valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet tulivat voimaan 1. huhtikuuta 2018. Valtioneuvosto päätti tavoitteiden uudistamisesta 14.12.2017.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Niiden kautta valtioneuvosto linjaa koko maan kannalta merkittäviä alueidenkäytön kysymyksiä. Tavoitteilla varmistetaan, että valtakunnallisesti merkittävät asiat huomioidaan kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa.

Tavoitteiden uudistamisella pyritään vastaamaan alueidenkäytön tulevaisuuden haasteisiin ja edistämään kansainvälisten sopimusten täytäntöönpanoa Suomessa. Uudistetut tavoitteet jakautuvat viiteen kokonaisuuteen, jotka ovat:

- toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- tehokas liikennejärjestelmä
- terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat ja
- uusiutumiskykyinen energiahuolto.

Alueiden suunnittelun lähtökohtina tulee ottaa huomioon muun muassa viranomaisten laatimat valtakunnalliset inventoinnit:

- Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (Ympäristöministeriö, Ympäristönsuojeluosasto, mietintö 66/1992)
- Valtakunnallisesti merkittävät esihistorialliset suojelualuekokonaisuudet (Sisäasiainministeriö, kaavoitus- ja rakennusosasto, tiedotuksia 3/1983)
- Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (Museovirasto 2009)

Punkalaitumen keskustan kylämaisema on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö.

2. MAAKUNTAKAAVOITUS

Maakuntakaava on yleispiirteinen suunnitelma alueiden käytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteista maakunnassa.

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) mukaan maakunnan liiton tulee huolehtia tarpeellisesta maakuntakaavan laatimisesta, kaavan pitämisestä ajan tasalla ja sen kehittämisestä. Maakuntakaava voidaan laatia kokonaiskaavana, vaiheittain tai osa-alueittain. Pirkanmaalla maakuntakaavan laatimisesta huolehtii Pirkanmaan liitto, joka on 22 kunnan omistama kuntayhtymä. Maakuntakaavat hyväksyy maakuntavaltuusto ja ne vahvistetaan ympäristöministeriössä.

Maakuntakaavassa esitetään alueiden käytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet ja osoitetaan maakunnan kehittämisen kannalta tarpeellisia alueita. Aluevarauksia osoitetaan vain siltä osin ja sillä tarkkuudella kuin alueiden käyttöä koskevien valtakunnallisten tai maakunnallisten tavoitteiden kannalta taikka useamman kuin yhden kunnan alueiden käytön yhteen sovittamiseksi on tarpeen (MRL 25 §).

Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi (MRL 32 §).

2.1. MAAKUNTAKAAVA 2040

Punkalaitumella on voimassa Pirkanmaan liiton laatima Pirkanmaan maakuntakaava 2040.

Maakuntakaava hyväksyttiin maakuntavaltuuston kokouksessa 27.3.2017. Maakuntahallitus määräsi kokouksessaan 29.5.2017 maakuntakaavan 2040 tulemaan voimaan maankäyttö- ja rakennuslain 201 § mukaisesti ennen kuin se on saanut lainvoiman. Maakuntakaava tuli päätöksen mukaisesti voimaan, kun päätöksestä kuulutettiin 8.6.2017.

Korkein hallinto-oikeus on käsitellyt hyväksymispäätöstä koskeneet valitukset ja 24.4.2019 antamallaan päätöksellä pitänyt Pirkanmaan maakuntakaavan 2040 voimassa sellaisenaan, kuin siitä päätettiin maakuntavaltuustossa.

Voimaan tultuaan Pirkanmaan maakuntakaava 2040 on kumonnut Pirkanmaan 1. maakuntakaavan, turvetuotantoa koskevan Pirkanmaan 1. vaihemaakuntakaavan, liikennettä ja logistiikkaa koskevan Pirkanmaan 2. vaihemaakuntakaavan sekä lisäksi entisen Kiikoisten kunnan alueen osalta Satakunnan maakuntakaavan.

Maakuntakaava 2040 on maankäyttö- ja rakennuslain mukainen kokonaismaakuntakaava, jossa on käsitelty maakunnan keskeiset maankäyttökysymykset.

Maakuntakaavaan ja sen hyväksytyyn aineistoon voi tutustua nettiosoitteessa:

<https://maakuntakaava2040.pirkanmaa.fi/>

3. YLEISKAAVOITUS

Yleiskaava on kunnan yleispiirteinen maankäytön suunnittelun ja yhdyskuntarakenteen ohjaamisen väline. Se voi käsittää koko kunnan tai osan siitä (yleiskaava tai osayleiskaava). Kunnat voivat laatia yhteistyönä myös yhteisen yleiskaavan ohjatakseen kuntaa laajemman alueen rakennetta ja toimintojen yhteensovittamista. Yleiskaava ohjaa kunnan asemakaavoitusta.

Yleiskaavan laatimisesta vastaa kunta. Kaavan hyväksyy kunnanvaltuusto.

Punkalaitumen keskustaajamassa on kunnanvaltuuston 1986 hyväksymä, oikeusvaikutukseton osayleiskaava.

Keskustaajamaa koskevan osayleiskaavan uusimiseen

tai vaihtoehtoisesti keskustaajaman rakenneosayleiskaavan laatimiseen varaudutaan tulevilla kaavoituksen ohjelmakausilla.

3.1. Alueet, joilla on mahdollinen tarve osayleiskaavahankkeelle

3.1.1. Kanteenmaan osayleiskaava

Kunta on ostanut maa-alueita Kanteenmaantien ja valtatie 2 risteysalueen läheisyydestä. Alueelle on tavoitteena ohjata lisää yritystoimintaa. Tätä varten kunnan on mahdollisesti tarpeen laatia alueelle osayleiskaava.

Osayleiskaava käynnistetään, jos alueen kehitys etenee ja jos alueelle sijoittuvat toiminnot ovat laajuudeltaan ja laadultaan sellaisia, että kaavan laatiminen on tarkoituksenmukaista mm. lähialueiden toiminnot, liikenneyhteydet ja maisemalliset näkökohdat huomioon ottaen.

Kanteenmaan risteysalueen sijainti on läntisen Etelä-Suomen kannalta keskeinen ja alueen kehittäminen on kunnan tavoitteena.

Karttaliite 1: Yleiskaavahankkeet

4. ASEMAKAAVOITUS

Asemakaava on yksityiskohtainen maankäytön suunnitelma, joka perustuu yleiskaavan antamiin lähtökohtiin. Rakennusluvut myönnetään asemakaavan mukaisesti.

Asemakaavalla vaikutetaan erityisesti lähiympäristön toimivuuteen ja laatuun, viihtyisyyteen ja kaupunkikuvaan. Kaavassa osoitetaan esimerkiksi rakennusten sijainti, koko ja käyttötarkoitus. Asemakaavoja voidaan laatia koskemaan hyvin erikokoisia alueita. Asemakaavan laatii kunta.

Maankäyttö- ja rakennuslain 51 §:n mukaan asemakaava on pidettävä ajan tasalla sitä mukaa kuin kunnan kehitys, erityisesti asuntotuotannon tarve, taikka maankäytön ohjaustarve sitä edellyttää. Lain 60 §:n mukaan yli 13 vuotta voimassa olleen asemakaavan alueella, joka ovat merkittävältä osin toteutumatta, ei rakennuslupaa saa myöntää olennaisesti ympäristökuvaan tai alueiden käyttöön vaikuttavan uuden rakennuksen rakentamiseen ennen kuin kunta on arvioinut asemakaavan ajanmukaisuuden. Tarvittaessa kunnan tulee ryhtyä toimenpiteisiin vanhentuneiden asemakaavojen uudistamiseksi.

4.1. Vireillä olevat asemakaavahankkeet

4.1.1. Penttilän alueen korttelien 126 – 144 asemakaavamuutos

Tavoitteena on Penttilän alueen asemakaavan ajantasaistaminen. Muutoksen tarkoituksena on kehittää alueen vetovoimaisuutta ja parantaa pientalotonttien toteuttamisedellytyksiä. Tavoitteena on yhtenäinen ja omaleimainen asuntoalue, josta on hyvä yhteydet sekä kunnan keskustaan että ympäröivään luontoon.

4.1.2. Koulun ympäristön asemakaavamuutos

Uuden yhteiskoulun ja lukion rakentamisen myötä koulun ja kunnantalon alueen liikennejärjestelyjä on tarkasteltu uudelleen. Liikennejärjestelyjä varten on laadittu kortteleita 90 ja 211 koskeva asemakaavan muutos, joka hyväksytään keväällä 2020.

4.2. Alueet, joilla on tarve asemakaavamuutokselle tai uudelle asemakaavahankkeelle

4.2.1. Loukkaankorventien asemakaavamuutos

Tavoitteena on päivittää asemakaavaa niin, että katujärjestelyistä saadaan toimivia. Lisäksi tavoitteena on mahdollistaa toimiva kevyen liikenteen yhteys Riissuontien varren asuntoalueilta urheilukentän, koulukeskuksen ja kunnantalon suuntaan.

4.2.2. Asemakaavamuutos taajaman itäosassa

Taajama-alueen itäreunassa on kumottu aikaisemman rakennuskaavan mukainen laaja liikennealuevaraus. Alue on ollut varattuna moottoriliikennetielle liittymiseen. Viressä sijaitsee osin toteutumaton asuinrakennusten korttelialue sekä Punkalaitumen talonpoikaismuseon alue. Asemakaavan muutoksella on tarkoitus tarkistaa alueen maankäytön järjestelyjä vastaamaan nykytilannetta.

4.2.3. Sahanrannan alueen asemakaavamuutos

Asemakaavan muutos koskee Punkalaitumen keskustaajaman kortteleita 7 ja 8 sekä viereistä lähivirkistysaluetta. Alue on suurelta osin teollisuus- ja varastorakennusten korttelialuetta. Nykyinen asemakaava ei vastaa toteutunutta tilannetta ja on tavoitteiltaan vanhentunut. Tarkoituksena on parantaa asemakaavan ajantasaisuutta ja tutkia varautumista alueen tulevaan maankäyttöön.

4.2.4. Nummen teollisuusalueen asemakaava ja asemakaavan muutos

Nummen teollisuusalueella asemakaavaan on jäänyt asemakaavoitetun alueen sisälle alue, jolla ei ole asemakaavaa. Kaavan tarkoituksena on tutkia alueelle sopiva käyttötarkoitus. Alue sijaitsee Kylmääröntien sekä korttelien 59 ja 1003 välissä.

4.2.5. Sepänpuiston alueen asemakaavamuutos

Lauttakyläntien ja Punkalaitumenjoen väliselle alueelle on kaavoitettu Sepänpuisto-niminen viheralue, jonka länsipuolella on yleisten rakennusten kortteli 76. Kunnan tavoitteena on tutkia asuntorakentamisen mahdollisuutta tälle alueelle.

Karttaliite 2: Alueet, joilla on vireillä asemakaavanmuutos tai tarve asemakaavamuutokselle.

5. RANTA-ASEMAKAAVA

Ranta-asemakaava on erityinen asemakaavan muoto, jonka laatimisesta vastaa maanomistaja. Kunnan tehtävänä on hoitaa kaavan hallinnollinen käsittely.

Punkalaitumen alueella ei ole voimassa ranta-asemakaavoja.

6. SUUNNITTELUTARVEALUE

Suunnittelutarvealueeseen sisältyvät suoraan maankäyttö- ja rakennuslain nojalla alueet, jotka vastaavat aiempaa taaja-asutuksen määritelmää. Tällaisilla alueilla on lain mukaan syytä ryhtyä erityisiin toimenpiteisiin, kuten teiden, vesijohdon tai viemärin rakentamiseen taikka vapaa-alueiden järjestämiseen. Uudisrakentamisella muodostuu käytännössä tällaista rakentamista, mikäli yhdestä kiinteistöstä muodostetaan esimerkiksi kolmesta neljään uutta rakennuspaikkaa käsittävä kokonaisuus. Käsitteen piiriin sisältyy myös sellainen yksittäinen rakentaminen, jolla on merkittäviä ympäristövaikutuksia. Näillä alueilla rakentaminen edellyttää erityistä suunnittelutarveratkaisua, jonka voi myöntää kunnan rakennusvalvontaviranomainen.

7. MUU RAKENTAMISEN OHJAUS

Punkalaitumen kunnan rakennusjärjestys on hyväksytty kunnanvaltuustossa 29.6.2000 ja se on tullut voimaan 1.8.2000. Rakennusjärjestys on luettavissa kunnantalolla ja kunnan internetisivuilla www.punkalaidun.fi.

Koko kunnan aluetta koskeva maankäytön rakennesuunnitelma on hyväksytty kunnanvaltuustossa 21.3.2016. Se on kunnan yleispiirteinen maankäytön suunnitelma, joka kuvaa maankäytön kehittämisen tavoitteita vuoteen 2040 mennessä. Rakennesuunnitelma ei ole maankäyttö- ja rakennuslain mukainen oikeusvaikutteinen kaava, mutta se otetaan ohjeellisena huomioon tarkemmassa maankäyttöä koskevassa suunnittelussa ja päätöksenteossa. Lisäksi se toimii kunnan strategisen suunnittelun tukena. Rakennesuunnitelma löytyy kunnan internet-sivujen, www.punkalaidun.fi, kohdasta:

Asuminen ja ympäristö > Kaavoitus

8. ASEMAKAAVOJEN KARTTAYHDISTELMÄ

Maankäyttö- ja rakennusasetuksessa (MRA 29 §) määrätään, että kunnan tulee ylläpitää karttaa tai kaavayhdistelmää, josta ilmenee kunnan koko asemakaava sellaisena kuin se on voimassa. Punkalaitumen kaavayhdistelmä löytyy internetistä kunnan sivujen, www.punkalaidun.fi, kohdasta:

Asuminen ja ympäristö > Kaavoitus > Asemakaavayhdistelmä

Kaavayhdistelmä pidetään ajan tasalla vastaamassa lainvoimaisia asemakaavoja. Kunnasta tulee tarkistaa tarkemmat tiedot voimassa olevista kaavoista.

9. KAAVOITUKSEN KULKU

9.1. Kaavan vireille tulo

Kaavan vireilletulosta tiedotetaan kuulutuksella. Vireilletulosta voidaan ilmoittaa myös vuosittain laadittavassa kaavoituskatsauksessa.

9.2. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Kaavan valmistelutyön alkuvaiheessa laaditaan osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS), jonka hyväksyy kunnanhallitus. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa esitetään, miten osallistuminen ja vuorovaikutus sekä kaavan vaikutusten arviointi järjestetään. OAS asetetaan julkisesti nähtäville. Osalliset voivat antaa palautetta suunnitelmasta.

9.3. Valmisteluvaihe

Kaavan lähtökohtien ja tavoitteiden pohjalta laaditaan kaavaluonnos, joka kunnanhallituksen hyväksymisen jälkeen pidetään julkisesti nähtävillä 14 – 30 päivää; nähtävillä olosta kuulutetaan lehdessä ja kunnan Internet-sivuilla. Osalliset voivat tällöin esittää mielipiteensä laadittavana olevasta kaavasta joko suullisesti tai kirjallisesti. Mielipiteet kaavasta kirjataan valmisteluasiakirjoihin. Kaavan luonnosvaiheessa voidaan lisäksi järjestää yleisötilaisuus, josta tiedotetaan lehdessä.

9.4. Ehdotusvaihe

Nähtävilläolon jälkeen ja kun asianomaiset viranomaiset ovat lausuneet kommenttinsa kaavaluonnoksesta, on usein tarvetta tarkistaa kaavasuunnitelmaa. Tässä vaiheessa luonnosta voidaan muokata, jonka jälkeen kaava käsitellään kunnanhallituksessa. Kunnanhallitus asettaa kaavan ehdotuksena nähtäville 30 päivän ajaksi kunnan ilmoitustaululle ja Internet-sivuille. Vaikutuksiltaan vähäisissä kaavahankkeissa riittää 14 päivän nähtävilläpitoaika. Nähtävilläpitoaikana kaavasta voi tehdä kirjallisen muistutuksen kunnanhallitukselle.

Ehdotusvaiheessa kaavasta pyydetään tarvittavat viranomaislausunnot. Kaavoittaja antaa muistutuksiin ja lausuntoihin vastineet. Jos saatujen muistutusten tai lausuntojen johdosta osoittautuu tarpeelliseksi muuttaa kaavaehdotusta, asetetaan se uudelleen nähtäville, elleivät muutokset ole luonteeltaan vähäisiä.

9.5. Hyväksyminen

Kunnanvaltuusto hyväksyy kaavat, lukuun ottamatta vähäisiä asemakaavamuutoksia, jotka hyväksyy kunnanhallitus. Kaavan hyväksymispäätöksestä tiedotetaan kuntalaisille ja niille muistutuksen tai lausunnon jättäneille, jotka ovat sitä erikseen pyytäneet. Päätöksestä voi valittaa Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen ja hallinto-oikeuden ratkaisusta edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Kaava tulee voimaan, kun valtuuston hyväksymispäätöksen lainvoimaiseksi tulosta ilmoitetaan kuulutuksella lain ja tilanteen edellyttämällä tavalla.

10. YHTEYSTIEDOT

Punkalaitumen kunta
Vesilahdentie 5
31900 PUNKAL Aidun

Puhelin 02 760 801

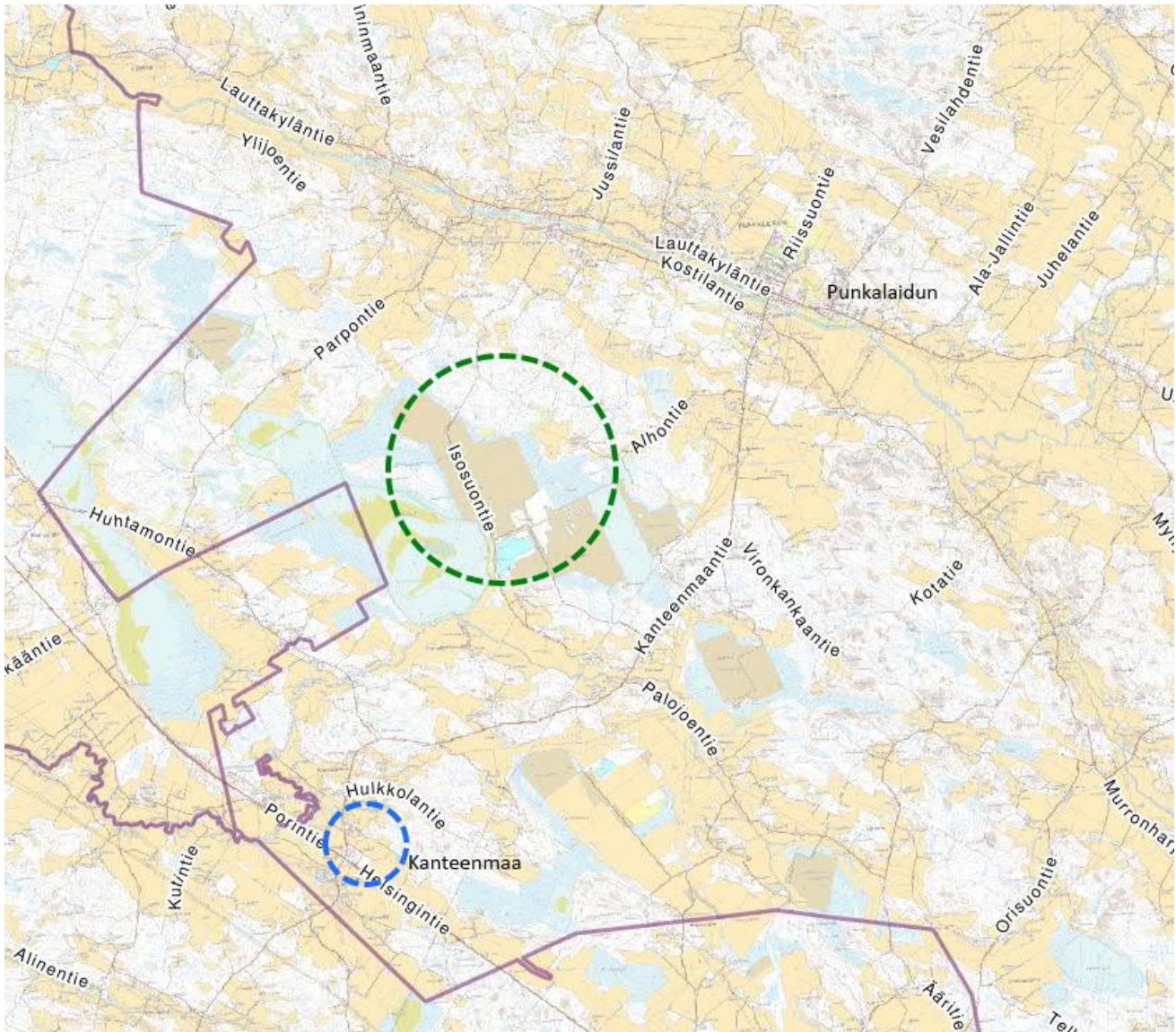
Internetsivut: www.punkalaidun.fi

Sähköposti:
[etunimi.sukunimi\(at\)punkalaidun.fi](mailto:etunimi.sukunimi(at)punkalaidun.fi)

Tekninen johtaja Satu Alajärvi
p. 040 645 2141

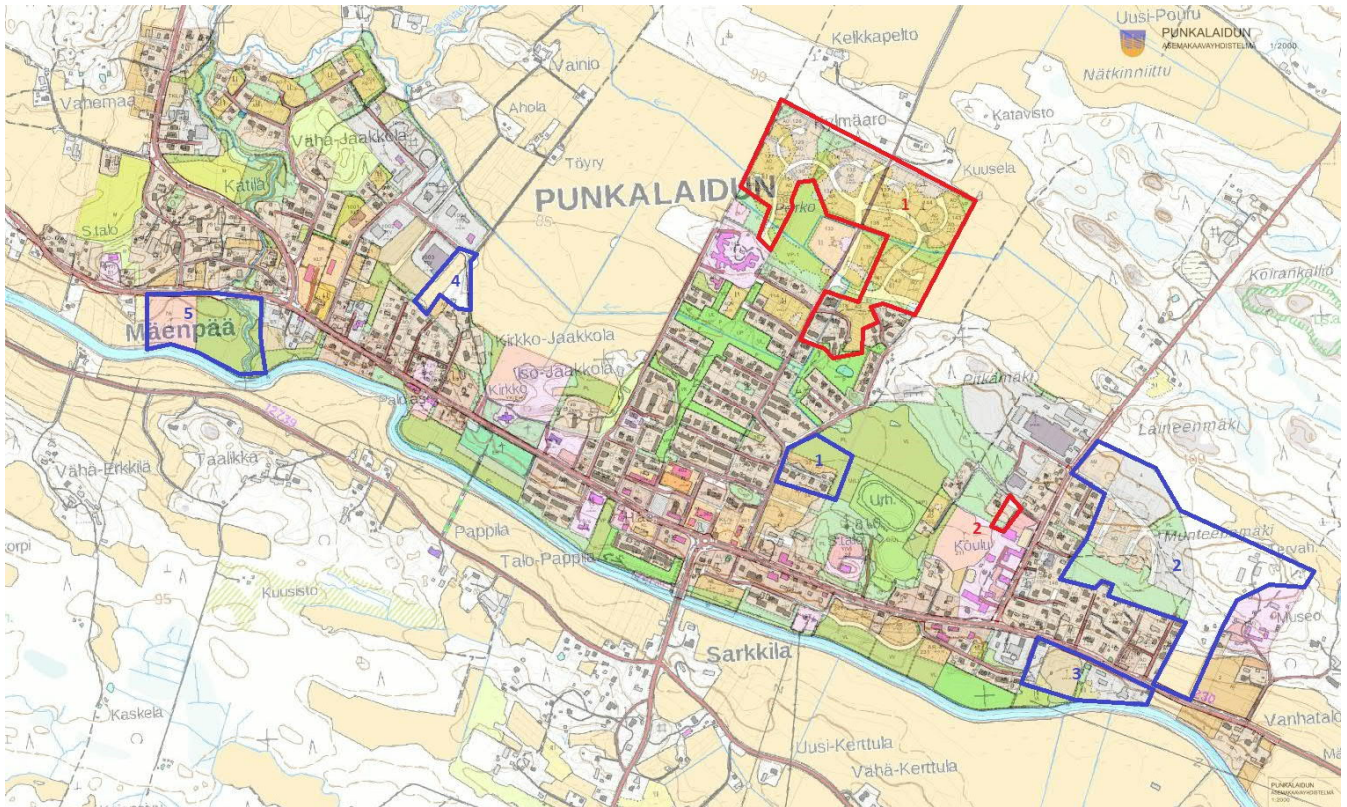
Kunnanjohtaja Tuija Ojala
p. 040 6212 472

Karttaliite 1: Valmistuneet ja tulevaisuudessa mahdollisesti tarpeellisten yleiskaavahankkeiden likimääräinen sijainti maastokartalla.

- Sinisellä Kanteenmaan osayleiskaava
- Vihreällä Isosuon tuulivoimaosayleiskaava, hyväksytty vuonna 2015 (ei ole vahvistettu)

Karttaliite 2: Alueet, joilla on tarve asemakaavamuutokselle tai uudelle asemakaavahankkeelle. Taustalla maastokartta. Aluerajaus voi tarkentua suunnittelun aikana.

Vireillä olevat asemakaavat (punaisella)

1. Penttilän alueen korttelien 126 – 144 asemakaavamuutos
2. Koulun ympäristön asemakaavamuutos

Mahdollinen tarve asemakaavalle tai asemakaavan muutokselle (sinisellä)

1. Loukkaankorventien asemakaavamuutos
2. Asemakaavamuutos taajaman itäosassa
3. Sahanrannan alueen asemakaavamuutos
4. Nummen teollisuusalueen asemakaava ja asemakaavan muutos
5. Sepänpuiston alueen asemakaavamuutos

Suunnittelu	Osallistuminen	Päätöksenteko
ALOITUSVAIHE		
Kaavoitustarpeen arviointi	Aloite kaavan laatimisesta tai muuttamisesta Keskustelu kaavoitustapeesta	Päätös kaavan laatimisesta
Suunnittelun ohjelmointi Alustavat tavoitteet Selvitystarpeet, aluerajaus Vaikutusarviointien laajuus		
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) valmistuu	Ilmoitus vireilletulosta OAS:sta tiedottaminen Tavoite- ja arvokeskustelua Viranomaisneuvottelu (tarvittaessa). Pidetään ennen kaavaluonnoksen asettamista nähtäville.	Osallistumis- ja arviointisuunnitelman käsittely
VALMISTELUVAIHE		
Tavoitteiden tarkentaminen Perusselvitysten laadinta ja täydentäminen Kaavaratkaisun periaatteet ja mahdolliset vaihtoehdot Vaikutusten arviointi Vaihtoehtojen vertailu	Osallistumistilaisuuksia ja viranomaisyhteistyötä kaavan merkittävyyden mukaan → Palaute vaihtoehdoista	Kehitettävän vaihtoehdon valinta
Kaavaluonnos valmistuu	Kaavaluonnos ja muu kaava-aineisto nähtävillä → Mielipiteet (ja lausunnot)	Kaavaluonnoksen asettaminen nähtäville
Palautteen käsittely Kaavaehdotuksen laadinta	Osallistumistilaisuuksia ja viranomaisyhteistyötä tarpeen mukaan	
EHDOTUSVAIHE		
Kaavaehdotus valmistuu	Kaavaehdotus nähtävillä → Muistutukset → Lausunnot	Kaavaehdotuksen asettaminen nähtäville
Yhteenveto muistutuksista ja lausunnoista Muutosehdotukset	Viranomaisneuvottelu (tarvittaessa) Vastaus muistutusten tekijöille pyydettyäessä	
Kaavaehdotuksen tarkistaminen		Tarvittaessa uudelleen nähtäville
HYVÄKSYMISVAIHE		
	Ilmoittaminen kaavan hyväksymisestä (Muutoksenhaku) (Alueellisen ympäristökeskuksen oikaisukehoitus) Kuulutus kaavan voimaantulosta	Kaavan hyväksyminen (Tuomioistuimen ratkaisu)

Suunnittelu, osallistuminen ja päätöksenteko kaavaprosessin eri vaiheissa

Lähde: YMPÄRISTÖHALLINNON OHJEITA 1 | 2007, Osallistuminen yleis- ja asemakaavoituksessa

VAIKUSTUSMAHDOLLISUUDET JA OSALLISTUMINEN

Yleis- ja asemakaavat ohjaavat kunnan maankäyttöä. Kaavat valmistellaan vuorovaikutuksessa osallisten kanssa. Vuosittaisessa kaavoituskatsauksessa tiedotetaan kaavoituskohteista. Kaavoituskatsaus löytyy myös kunnan internet-sivuilta. Kaavojen vireille tulosta ilmoitetaan lehti-ilmoituksella.

Kustakin kaavatyöstä laaditaan osallistumis- ja arviointisuunnitelma eli OAS, jossa kerrotaan kaavan tavoitteista, sisällöstä, käsittelyvaiheista ja aikataulusta. Siinä esitetään osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyt ja kaavan vaikutusten arviointi. Kuntalaiset voivat ottaa kantaa OAS:n sisältöön, selvitystarpeeseen sekä osallisten listaan ja antaa palautteen suunnittelijalle. Kaavan aikataulusta saa parhaiten tietoa kaavan laati-jalta.

Asemakaavaluonnoksista ilmoitetaan osallisille (luonnosvaiheen kuuleminen) yleensä henkilökohtaisella kirjeellä tai lehti-ilmoituksella. Luonnos asetetaan nähtäville. Osalliset voivat esittää mielipiteensä suullisesti tai kirjallisesti. Mielipiteet pyritään ottamaan huomioon kaavan laadinnassa.

Valmis kaavaehdotus asetetaan julkisesti nähtäville (julkinen nähtävilläpito) 30 vuorokaudeksi.

Tästä ilmoitetaan ilmoituslehdessä ja kunnan ilmoitustaululla sekä kunnan internet-sivuilla. Tänä aikana kaavaehdotuksesta voi jättää kirjallisen muistutuksen kunnanhallitukselle.

Kaavat hyväksyy kunnanvaltuusto tai niissä tapauksissa joissa kaavan vaikutukset ovat vähäinen kunnanhallitus. Päätöksistä voi valittaa hallinto-oikeuteen ja hallinto-oikeuden päätöksestä edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

KAAVOITUSKÄSITTEITÄ

MAANKÄYTTÖ- JA RAKENNUSLAKI (MRL)

ohjaa alueiden käyttöä ja rakentamista niin, että luodaan edellytykset hyvälle elinympäristölle. Tavoitteena on myös mahdollistaa jokaisen osallistuminen asioiden valmisteluun.

MAAKUNTAKAAVA ohjaa kunnallista yleiskaavoitusta ottaen huomioon valtakunnalliset ja seudulliset tavoitteet.

YLEISKAAVA JA OSAYLEISKAAVA ovat yleispiirteisiä maankäytön ja yhdyskuntarakenteen suunnitelmia, joilla ohjataan kunnallista asemakaavoitusta.

ASEMAKAAVA ohjaa yksityiskohtaista maankäyttöä ja rakentamista.

MAANKÄYTTÖSOPIMUS voidaan tehdä kunnan ja yksityisen maanomistajan välillä (MRL11 § ja 12a luku). Keskeisenä sisältönä on kaavan toteuttamisen aikataulusta, yhteistyöstä sekä kustannusvastuista sopiminen.

OSALLISTUMIS- JA ARVIINTISUUNNITELMA

(OAS) laaditaan kunkin kaavoitushankkeen alkuvaiheessa. OAS:ssa kerrotaan, miten osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyt on tarkoitus toteuttaa kaavan eri vaiheissa. OAS:ssa kerrotaan myös lyhyesti hankkeen lähtökohdista, tavoitteista ja mahdollisista vaihtoehdoista sekä määritellään hankkeen osalliset.

OSALLINEN tarkoittaa kaikkia niitä tahoja, joiden oloihin kaavoituksella vaikutetaan, ja joihin kaavoittajan on oltava vuorovaikutuksessa jo suunnittelun alkuvaiheessa. Kaavoittajan tulee varmistaa, että osallisten piiri on kaavan vaikutuksiin nähden kattava. Osallisia ovat kaavoitettavan alueen maanomistajat ja ne henkilöt, joiden elinoloihin kaava saattaa mainittavasti vaikuttaa sekä ne viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään.

KAAVOITUSKATSAUS on maankäyttö- ja rakennuslain mukainen kunnan selvitys tiedossa olevista vuoden aikana vireille tulevista maankäytön suunnitelmista. Kaavoituskatsaus voi olla samalla myös ilmoitus asemakaavan tai asemakaavan muutoksen vireille tulosta.